

Postmodernismul

Termenul de postmodernism este inca ambiguu si complicat si a patruns in literatura academica abia pe la mijlocul anilor '80, referindu-se la o vasta arie culturala ce cuprinde, pe langa literatura, arta, arhitectura, muzica, film, sociologie, comunicatii, moda, tehnologie etc.

Postmodernismul desemneaza perioada de dupa modernism, respectiv cam de dupa 1950 (in literatura americana si cea europeana, nu si la noi, unde a patruns o data cu generatia '80), reluand multe idei ale modernismului, cum ar fi: anularea granitelor dintre literatura joasa (de consum) si cea inalta, hibridizarea genurilor si speciilor literare, accentul pus pe pastisa, parodie, bricolaj, ironie, ludic, reflexivitate, fragmentarea si discontinuitatea discursului narativ, ambiguitate, simultaneitate si insistenta, in mod deosebit, pe individul dezumanizat, descentrat. Diferă însă de modernism prin atitudine. Dacă modernismul sublinia tragismul acestor aspecte (individul dezumanizat sau fragmentarea), sugerând că numai arta și, deci, și literatura pot reda unitatea și coerența lor, postmodernismul le privește cu ironie, „jucându-se” cu ele. Ei implică cititorul în procesul creației, punându-l la lucru, solicitându-i memoria, atenția, spiritul critic și - mai ales - background-ul cultural.

Altfel spus, literatura postmoderna cere un cititor avizat care poate în orice moment să-și acceseze bagajul de cunoștințe (din cele mai diverse domenii) Pentru a se bucura în mod real de sublimul lecturii. Jocul de-a scriitorul, metaliteratura, intertextualitatea, autoreferențialitatea sunt, de altfel, principii predilecte în postmodernism; jocul cu cuvintele, procesul scrierii devin subiecte de roman (metaromanul) sau de poeme. Nu mai este important ce scrii, ci cum scrii, actul scrierii în sine.

Reprezentanți ai postmodernismului în literatura universală: Sylvia Plath, John Barth, Thomas Pynchon, Kurt Vonnegut, Vladimir Nabokov, Toni Morrison ș.a., iar în literatura română scriitorii generației '80: Mircea Cartarescu, Ion Bogdan Lefter, Florin Iaru, Alexandru Musina, Nichita Danilov, Cristian Popescu, Simona Popescu, Sorin Preda ș.a.

-Particularități ale poeziei postmoderne:-

- demitizarea temelor și a viziunii poetice;
- implicarea biografismului, "coborarea poeziei în stradă", relativizarea normelor și a canoanelor;
- lirica va capata un caracter narativ, prozaic, evitând (în mod conștient) plasticizarea și metaforizarea limbajului;
- refuzul sentimentalismului, cultivarea ironiei, a spiritului ludic;
- amalgamarea stilurilor, tipurilor de texte și de literaturi;
- utilizarea unor forme de intertextualitate: pastisa, parodia, citatul moto-ul, aluzia etc.